

DOLENJSKI LIST

Glasilov Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

Lastnik in izzdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak četrtak. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, tretletna 120 din; plačilna je vnaprej. Za inozemstvo 900 din ozirom 3 ameriške dolarje. — Tekoči račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-Z-24

Štev. 30 (333)

Leto VII.

NOVO MESTO, 26. JULIJA 1956

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Pošt. predal: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Časopisno-razložniško podjetje »Slov. poročevalec« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Plevel

Svečan praznik po vseh krajih

Na Gornjem Vrhu pri Dobriču so odkrili spomenik narodnemu heroju Jožetu Slaku-Silvu in žrtvam fašističnega nasilja

Po vsej Dolenjski so v soboto 21. julija zvečer zaznamili kresovi začetek praznovanja Dneva vstaje slovenskega naroda. 15. obletnico tega znamenitega in zgodovinskega dejanja smo počastili dostojno in slovesno, kar je potrdila množična udeležba prebivalcev na številnih akademijah in ostalih prireditvah, ki so bile v soboto in v nedeljo po naših krajih.

rata povorko od stavbe OLO do Kandije in nazaj na Glavni trg, kjer je bilo množično zborovanje. V povorki so sodelovali konjeniki, taborniki iz Bosenskega Novoga in Prijedora, ki taborijo v Srebrnicah (teh je bilo v povorki največ in so udeležbo in v kroji prijetno presenečili), padalci, kegljači, kolosariji, motoristi, strelci in gasilci, igrali pa sta mestna godba na pihala in godba garnizije JLA. Na trgu je govoril član obč. komiteja ZKS Riko Cigoj o pomenu Dneva vstaje, zatem pa sta pela pevka zbor iz Ajdovščine in PD Dušan Jerab, godbi pa sta igrali partizanske in narodne pesmi. Splošno veselje so pozivilo še taborniki, ki so začeli pesniško kolo; kmalu so se jim pridružili še ostali ljudje, ki so radi prisluhnili tudi lepemu petju bosenskih tabornikov. Čolni in splavi na Krki so medtem razvijali bregove reke.

jateljca Jožeta Slaka je govoril dolenski prvoborec ing. Jože Levstik — Vid, med gosti pa je bil tudi sekretar Izvršnega sveta LRS Niko Silih. Nastop pevcev in sodelovanje tregbanjske godbe je dvigalo prijetno razpoloženje, ki je veljalo tudi novozgrajenemu vodnjaku, lepi pridobitvi Gor. Vrha.

organizacija, se je udeležilo toliko ljudi, da vsi niti niso prišli na vrsto. Člani Zveze borcev so šli v nedeljo s kolonijo otrok ZB celjskega okraja na izlet na Planino, kjer je bil med volno eden največjih ustaških pokoljev na slovenskem ozemlju.

Predsednik Tito na Krku

Predsednik republike Josip Broz - Tito s soprogo Jovanko Broz je v nedeljo zvečer ob 22. uri odpotoval z Brionov na ladjo »Galeb« na Krk, s čimer se je odzval povabilu grškega kralja Pavla in kraljice Friderike, naj prebije tamkaj nekaj časa na zasebnem obisku in odhodu.

Obiskovalec na Krku je bil predsednik grške vlade Karamanlis in zunanji minister Averof, ki se bosla oba sestala s predsednikom Titom. Čeprav bo obisk tovariša Tita na Krku docela zasebnega značaja, je že pred njegovim prihodom na otok prišlo tja tudi več grških in tužjih novinarjev.

Obnovljene partizanske tiskarne v Ljubljani

V soboto je bila v gozdu nad Muzejem narodne osvoboditve v Ljubljani (za nekdanjim Cerkničevim gradom) slavnostna otvoritev rekonstruiranih partizanskih tiskarn in tehnik, ki so se je med drugim udeležili tudi predsednik Ljudske skupštine LRS Miha Marinko, predsednik Izvršnega sveta Boris Kraigher, in član Zveznega izvršnega sveta Ivan Maček-Matija.

V Dobropoljah so odkrili spomenik borcem

V Dobropoljah so odkrili spomenik borcem

Zveza borcev v Dobropoljah je pred Dnevom vstaje lepo uredila grobišče 31 padlih partizanov, v nedeljo 22. julija pa jim je odkrila spomenik nad skupnim grobom. Razen strokovnih del so vse ostalo opravili člani ZB sami.

Na Krku, glavnem mestu istoimenskega grškega otoka, sta sprejela našega predsednika in njegovo soprogo grški kralj in kraljica. Na otok Krk je prišel tudi predsednik grške vlade Karamanlis in zunanji minister Averof, ki se bosla oba sestala s predsednikom Titom. Čeprav bo obisk tovariša Tita na Krku docela zasebnega značaja, je že pred njegovim prihodom na otok prišlo tja tudi več grških in tužjih novinarjev.

Obiskovalec na Krku je bil predsednik grške vlade Karamanlis in zunanji minister Averof, ki se bosla oba sestala s predsednikom Titom. Čeprav bo obisk tovariša Tita na Krku docela zasebnega značaja, je že pred njegovim prihodom na otok prišlo tja tudi več grških in tužjih novinarjev.

Naši motorji za Južno Ameriko

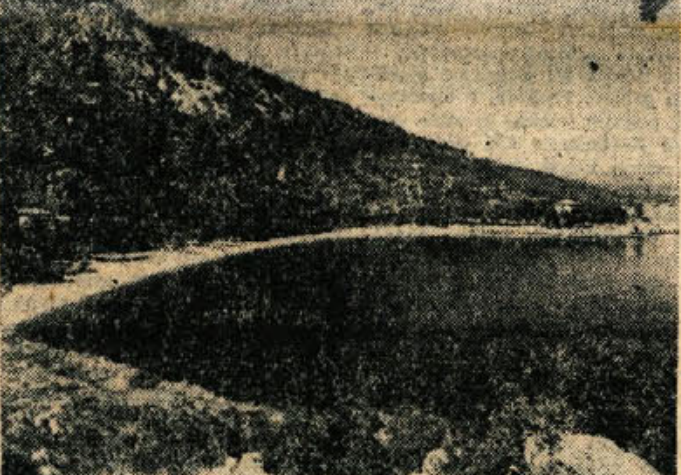
Tovarna motorjev »Torpedo« na Reki bo dobavila do konca 1956 južnoameriškim državam za pol milijona dolarjev Dieslovih motorjev za 7 in 9 kw bo tovarna izvozila tudi močnejše motorje za 20, 30 in 40 kw, ki jih je začela pred kratkim izdelovati.

„Administrativne“ možnosti in realna slika

Dolenjski list je pred kratkim v zaporednih številkah objavil možnost za nadaljevanje študija po četrti, oziroma po drugi gimnaziji. Absolvenci četrtih gimnazij (baje jih je v novomeškem okraju okrog 800) in njihovi starši so verjetno te številke prebirali z velikim zanimanjem. Navedbe v seznamu poklicev in šol pa niso v celoti zadovoljive; manjkali so podatki o stroških za vzdrževanje mladih gojencev in internatih in domovih ljubljanskih srednjih in drugih šol. Vsi vemo, da štiri gimnazije ne dajejo mlademu človeku potrebnega spravevala, da bi opravljal kakšno drugo službo, ne le fizično dela; štiri gimnazije so le pogoj za pridobitev srednje izobrazbe ali za pričetek v višji obrti.

Ijenosti v delovna razmerja, kjer se pač ponudi prilika. Posebno dekleta. Toda priložnosti za zaposlitev četrtošolcev, ki so si pridobili v šoli le najnižjo splošno osnovno izobrazbo, ne tudi osnov za kolikor koli samostojno strokovno delo, so vse redkejšje. Posebno v pisarnah, uradnih in ustanovah. Organizirano pisarniško delo zahteva že v prvem službenem dnevu določeno stopnjo strokovnega znanja.

osnov iz knjigovodstva, ter da vsem tečajnikom oziroma dijakom za pisarniška dela potrebno znanje in kvalifikacije. Večina dolenskih uradov zaposluje danes priložne pisarniške moči, ki pogosti niso kos zahtevam pisarniškega dela, in le redke absolvente administrativne šole v Ljubljani. Potreba po administrativni šoli na Dolenjskem je doslej v vsakim letom naraščala in je danes že tako velika, da smo jo dolžni zadovoljiti. Na samo zaradi pomanjkljivosti in slabosti pisarniškega dela v dolenskih uradih (kako čudovito poje slovensčina v uradnih aktih) ampak tudi zato, da damo mnogim mladim četrtošolcem strokovno znanje, kvalifikacije in poklice. Vb.

Blizu tega zaliva in kopališča v Medveji pri Lovranu taborijo letos dolenski mladinci. Prvi so bili tu učiteljčki iz Novo mesta, ki so imeli plavalni in taborniški tečaj. Za njimi so bili na morju medvedki in čebelice, najmlajši člani taborniške organizacije, zdaj pa taborijo v Medveji člani Rodu gorjanskih tabornikov iz Novega mesta, ki prav lepo podpirajo starše, vse znanee in prijatelje. Pišejo nam, da se jim ob morju pod Učko prav dobro godi. Od 6. do 25. avgusta bo tu taborilo še 50 dolenskih valencev obrine in trgovske stroke, katerim je pripravila taborjenje okrajna zveza Društev prijateljev mladine.

Srednjo izobrazbo lahko na Dolenjskem pridobijo na štirih gimnazijskih zavodih (v stiški, kočevski, novomeški in črnolunjski gimnaziji) ter v novomeškem učiteljsko. Torej tudi večina srednjih šol na Dolenjskem (vse gimnazije razen učiteljske) ne izdaja diplom strokovne usposobljenosti, ampak morajo doštudirati na višjih šolah ali univerzi, da vendar dorasteš poklicu. Toda za mladega Dolenjca je 17 oziroma 18 let učenja (osnovna šola do 11. leta, nižja gimnazija do 15. leta, višja gimn. do 19. leta in univerza do 24. oziroma do 25. leta) največkrat predraga doba, zato se nekje sredi izobraževalne zaposli. Posebno mlada dekleta. Oskrbnina stane namreč v ljubljanskih internatih okrog 5.200 din, a študij na srednjih in strokovnih šolah traja do 5 let. Stroške za študiranje četrtošolca zmoroje (poglejmo si v očli) predvsem obrtniki, gostilničarji, premožni kmetje, visoko kvalificirani strokovnjaki in še kdo. V likem delu četrtošolcev, otrok staršev za nižjimi delovnimi kvalifikacijami in majhnimi posevci, pa je na Dolenjskem zaradi gospodarske zaostalosti deželne in revščine pot v izobrazbo zaprta, četudi bi prejemali štipendijo OLO (povprečje štipendij je okrog 3500 din). Kolikor se ti otroci ne odločijo za pričetek različnih obrti in ne ostanejo doma, vstopajo brez posebnega paslova in strokovne usposob-

Občinski družbeni plan je izdelan v skladu s smernicami naše ekonomske politike, ki jih nakazujejo zvezni, republiški in okrajni plani, ter usmerjeni v nadaljnjo krepitev socialističnega gospodarstva v občini.

ZA CAS OD 27. JULIA DO 5. AVGUSTA

Konec tekočega tedna in v drugi polovici prihodnjega tedna nekajkrat krajevne nevihte, sicer bo prevladovalo sončno vreme. Nadalniki izgledi: po 5. avgustu večnevno razdobje jasnejskega vremena. (Napoved priredil V. M.)

Družbeni plan občine Semič

V družbenem sektorju občinskega gospodarstva predvidevamo v letošnjem letu sledeči razvoj: (izražen je v družbenem produktu in narodnem dohodku)

Družbeni proizvod (000 din)			Narodni dohodek (000 din)		
Realiz.	Plan	Indeks	Realiz.	Plan	Indeks
1955	1956		1955	1956	
109.540	123.101	112	104.113	117.814	113

Izračun narodnega dohodka socialističnega sektorja gospodarstva na 1 prebivalca znaša 31.850 din ter pokaže, da je naša občina v pogledu socialističnega gospodarstva v primerjavi z drugimi občinami okraja, v zelo ugodnem položaju, saj presega okrajni povpreček. Splošni razvoj gospodarstva bo omogočil tudi v letu 1956 znaten dvig družbenega produkta in narodnega dohodka. Družbeni proizvod se bo dvignil za 12 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. Na dvig vplivajo v prvi vrsti: razširitev obrata Telekomunikacije, povečana storilnost dela, mizarska delavnica itd.

INDUSTRIJA

Na področju občine ni samostojnih industrijskih podjetij. V Semiču imamo le obrat Telekomunikacije, ki ima svoj sedež v Ljubljani. Proizvaja v glavnem kondenzatorje za radio industrijo. Po planu za leto 1956 bo obrat znatno povečal proizvodnjo papirnatih kondenzatorjev. Zaradi tega predvidevamo povečanje družbenega produkta za 2 odstotka v primerjavi z lanskim letom. Zato se bo povečalo število zaposlenih na približno 130 delavcih in uslužbencev.

KMETIJSTVO

Kmetijska proizvodnja se bo letos le delno povečala. Nižja proizvodnja se obeta v sadjar-

stvu, ker je bila lanska letina nadpovprečna. V vinogradništvu bo količinsko in kakovostno povprečen pridelek. V poljedelstvu bo dvig obsega proizvodnje malenkosten. Upsmo pa na dvig pri živalih.

Zivinovreja je v zadnjih letih zelo napredovala po zaslugi pravilne izbire plemenske govodi. Na izboljšanje vpliva predvsem Kmetijsko posestvo v Črnosinjah, ki goji le plemensko živino montafonske pasme. S selekcijo krv se dviga moznost. Zivinovrejski odbori kmetijskih zadrug bodo izbirali plemensko živino govod, svinj in konj ter skrbeli za zatiranje kužnih bolezni in za vzrejo mlade živine. Posebno skrb bodo posvetili pridobivanju kakovostne kreme. S sredstvi občinskih in zadruginskih investicijskih skladov bodo meliorirali skupne vaskne pašnike in arondirali čimveč zemljišč.

Za uspešen dvig kmetijske proizvodnje in vpljavajo naprednega gospodarjenja v kmetijstvu, bodo morale kmetijske zadruge vložiti več truda in dela kot doslej. Organizirati bo treba več tečajev in predavanj.

Osnovna naloga gospodarjenja z gozdom in lesom v letu 1956 je izvajanje pravilne gospodarke politike in ukrepov, ki so bili postavljeni. Potrebno bo razširiti tehnične ukrepe za razvijanje socialističnih oblik

Ljudstvu v pomoč in obrambo

V dne 4. in 5. avgusta bo v Mariboru II. festival prostovoljnega gasilstva Slovenije, na katerem bomo prikazali našo moč, napredek in sposobnost slovenskega gasilstva. ki sestavlja lepo armado 65.000 članov in članic, ki na tradicijah gasilstva

grade novo socialistično gasilsko organizacijo. Tradicija gasilstva je globoko zakoreninjena v našem ljudstvu. V njej je težka preteklost našega razvoja in obstanka. Je zgodovina naše krvave preteklosti in svetla zarja novega napredka in blagostanja. S socialističnim delom in duhom gremo s praznovanjem gasilskih oblastav v nov čas in v nove naloge.

bo slavilo osemdeseto obletnico svoje ustanovitve letos 12. avgusta z razvitjem nove gasilske zastave in z odklovanjem zaslužnih gasilcev, kakor tudi z ostalim bogatim sporedom.

Povečanje reškega pristanišča

Iz leta v leto narašča promet v reški luki, ki postaja eno naših najvažnejših pristanišč za promet s tujino. Prihodnje leto bodo na Reki obnovili še 3. pristaniški bazen; tako da bo lahko nenastrat razkladal blago v pristanišču 26 ladij.

8 kg joda na dan

Naša prva tovarna joda v Sisku je redno pridobiva elementarni jod in ga izdela tudi do 8 kg na dan. V Sisku črpa jo jedna vodna izločnica pribl. tisoč metrov. Zdad pripravljajo naprave, da bo tovarna joda začela izdelovati tudi kalijev jodid, s katerim jedirajo jedilno sol.

Kolonija Zveze borcev v Poljanah

V kratem bomo šli z avtobusom na izlet v Cerkljo in Idrijo.

OTROCI novomeškega okraja so šli letos na letovanje v kolonijo Zveze borcev okraja Novo mesto — v Poljanah nad Skofjo Loko. Življenje v počitniški koloniji je zelo prijetno in pestro. Dnevi nam kar hitro teko. Vsek dan hodimo na izlete v bližino okoli po prelepi Poljanski dolini. Obiskali smo že več zgodovinskih krajev iz NOB in spominskih plošč. Vreme je zelo ugodno, tako da se lahko veliko kopamo v bližnji topli Poljanski.

KOMUNALNA DEJAVNOST

Elektrifikacija je v glavnem zaključena. Električno bo treba napeljati le še v vas Planina in na Mirno goro.

50 knjig Zbranih del slovenskih klasikov

Za pred let i je sklenila Državna založba Slovenije, da bo izdala v 104 knjigah Zbrana dela 19 najpomembnejših slovenskih pesnikov in pisateljev. S 50. knjigo v tej zbirki — šestim zvezkom Levstikovega dela — je zdaj opravljena pribl. polovica velikega načrta. V soboto je kolektivni državni založbe Slovenije v Ljubljani proslavil ta važen dogodek naše kulturne zgodovine. Obširna in pomembna kulturna zbirka bo zdaj dopolnjena še z izdajo monografij o vseh 19 pesnikih in pisateljih.

OBRT

Razvoj obrtništva se je znatno dvignil. Poraz prometa obrtnih storitev in uslug je razviden v povečanju in razširitvi Mizarške delavnice Semič, ki zaposluje že 37 delavcev. Ustanoviti bo treba še ključavnica in kleparsko delavnico.

UREJENJE vodovoda

Obstoječ vodovod, ki oskrbuje z vodo Semič in bližnje vasi je v slabem stanju. Na več mestih pušča vodo, kar ni čudno, saj ni bil obnovljen že 65 let. Vodovodno omrežje bo treba razširiti in Streljševac in Nestoplo vas, kar bo važno delo za semiško občino.

UREJENJE vodovoda

Obstoječ vodovod, ki oskrbuje z vodo Semič in bližnje vasi je v slabem stanju. Na več mestih pušča vodo, kar ni čudno, saj ni bil obnovljen že 65 let. Vodovodno omrežje bo treba razširiti in Streljševac in Nestoplo vas, kar bo važno delo za semiško občino.

UREJENJE vodovoda

Obstoječ vodovod, ki oskrbuje z vodo Semič in bližnje vasi je v slabem stanju. Na več mestih pušča vodo, kar ni čudno, saj ni bil obnovljen že 65 let. Vodovodno omrežje bo treba razširiti in Streljševac in Nestoplo vas, kar bo važno delo za semiško občino.

UREJENJE vodovoda

Obstoječ vodovod, ki oskrbuje z vodo Semič in bližnje vasi je v slabem stanju. Na več mestih pušča vodo, kar ni čudno, saj ni bil obnovljen že 65 let. Vodovodno omrežje bo treba razširiti in Streljševac in Nestoplo vas, kar bo važno delo za semiško občino.

UREJENJE vodovoda

Obstoječ vodovod, ki oskrbuje z vodo Semič in bližnje vasi je v slabem stanju. Na več mestih pušča vodo, kar ni čudno, saj ni bil obnovljen že 65 let. Vodovodno omrežje bo treba razširiti in Streljševac in Nestoplo vas, kar bo važno delo za semiško občino.

UREJENJE vodovoda

Obstoječ vodovod, ki oskrbuje z vodo Semič in bližnje vasi je v slabem stanju. Na več mestih pušča vodo, kar ni čudno, saj ni bil obnovljen že 65 let. Vodovodno omrežje bo treba razširiti in Streljševac in Nestoplo vas, kar bo važno delo za semiško občino.

UREJENJE vodovoda

Obstoječ vodovod, ki oskrbuje z vodo Semič in bližnje vasi je v slabem stanju. Na več mestih pušča vodo, kar ni čudno, saj ni bil obnovljen že 65 let. Vodovodno omrežje bo treba razširiti in Streljševac in Nestoplo vas, kar bo važno delo za semiško občino.

UREJENJE vodovoda

Obstoječ vodovod, ki oskrbuje z vodo Semič in bližnje vasi je v slabem stanju. Na več mestih pušča vodo, kar ni čudno, saj ni bil obnovljen že 65 let. Vodovodno omrežje bo treba razširiti in Streljševac in Nestoplo vas, kar bo važno delo za semiško občino.

UREJENJE vodovoda

Obstoječ vodovod, ki oskrbuje z vodo Semič in bližnje vasi je v slabem stanju. Na več mestih pušča vodo, kar ni čudno, saj ni bil obnovljen že 65 let. Vodovodno omrežje bo treba razširiti in Streljševac in Nestoplo vas, kar bo važno delo za semiško občino.

UREJENJE vodovoda

Obstoječ vodovod, ki oskrbuje z vodo Semič in bližnje vasi je v slabem stanju. Na več mestih pušča vodo, kar ni čudno, saj ni bil obnovljen že 65 let. Vodovodno omrežje bo treba razširiti in Streljševac in Nestoplo vas, kar bo važno delo za semiško občino.

UREJENJE vodovoda

Obstoječ vodovod, ki oskrbuje z vodo Semič in bližnje vasi je v slabem stanju. Na več mestih pušča vodo, kar ni čudno, saj ni bil obnovljen že 65 let. Vodovodno omrežje bo treba razširiti in Streljševac in Nestoplo vas, kar bo važno delo za semiško občino.

80 let novomeških gasilcev

Požari so nekoč po mestih, ki ni bilo gasilcev, no gasilskih naprav, hudo razhajali, častitljivo doljenjsko Novo mesto je za vsežakor bilo še prav posebna žrtev ognja. Naj omenimo samo najhujše požare: 1540, 1567, 1583, 1606 in 1664, kajti vsak teh požarov je mesto malone upepeli, le tu pa tam je ostala kaka hiša, poročila zgodovina. Meščani so imeli za obrambo proti rednemu petelinju le lestve, kljake in sode z vodo, kar je bilo toliko kot nič, kadar se je ogenj razbesnel. Šele leta 1796 je došla takratna volašnica brizgalnica, ki so jo lahko uporabljali tudi Novomeščani. Čez nekaj let je mesto že imelo tri brizgalne, 32 kljuk, 32 lestev in 226 slamatih veder, in seveda tudi nočnega čuvaja, ki je bedel (ali pa dremal) nad varnostjo mesta. Vse te priprave, hkrati z malomarnostjo meščanov glede zaštite pred ognjem, pa so bile kaj nezadostne. Šele ko so leta 1828 dobili novo brizgalno, izdelal ljubljanskega livarja Samasse, čevl in voz za gasilsko orodje, so bili požarom kolikor toliko kos.

Spomin na 50. obletnico važnega dogodka v Dol. Toplicah

29. julija bo minilo 50 let, ko so v Dolenjskih Toplicah slovesno razvijli zastavo »Bralnega in pevskega društva Dolenjskih Toplic«. To je bila prva večja kulturna prireditev v Dolenjskih Toplicah, važna za kulturni dvig in napredek Toplic. Bila je mejnik med temno preteklostjo in napredkom, ki ji je sledil. Mlado društvo je preklopo vse ovirne in premagalo vse težave, ki so mu jih podstavljali pod noge nazadnjaški krogi, v svoje vrste pa je zajelo poleg domačinov tudi okoličane. Krasnega zastava je med okupacijama postala plem italijanskih okupatorjev.

Dragotin Gregorc
Naročajte in berite »DOLENJSKI LIST«!

Praznik šoferjev so tudi novomeški in okoliški šoferji lepo praznovali, o čemer so poročali prejšnji teden. Na sliki: pogled na Glavni trg, kjer so se ob praznovanju razvrtela motorna vozila. Toliko jih je lep čas ni bilo na kupu. V zadnjih tednih se je posebno povečalo število motornih koles v mestu in okraju. (Foto: Franc Savrič, Novo mesto)

BELOKRANJSKA KMEČKA GOSPODINJA

V njej kuhačo, kar je pozimi znano, poleti pa, če ne kuhačo na prostem, povzroča v sobi neznanost vročino.

Posebno vprašanje so stranski. Za hišo so gnojilča, toda ne v pravem pomenu besede. Skozi lino iz hleva mečejo hlevski gnoj enostavno pod okno; ta kup je navadno tudi prostor, ki ga uporablja družina za strančice. V boljših primerih pa je naslonjeno strančice k stanovalski zgradbi. Zbogno je iz desek, tročniki pa padajo na gnoj, kjer se prosto razkrajajo. Dimnikov je hise nimajo. Dim uha-je pri vratih v podstrešje, ki je odprto, in skozi slama v zrak. Seveda je veča plama dima, ki izloča tipičen duh, tako svojstven za več lesenjače.

Posodje, v katerem kuhačo, je zelo skromno, žgano iz gline, očeseno od dima, v katerem pa je moriš kuhati zdrave in tečne

Pobudo za ustanovitev prostovoljne gasilske čete so Novomeščani dobili iz Celja in Metlike, kjer sta taksi društvi bili že v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja, pa tudi pogosti požari v bližnji in daljni okolici Novoga mesta so posejali organizacijo požarne brambore (1873 je n. pr. ogenj ugnil Biško pri Mirni peč, zgorelo je 20 hiš in 34 gospodarskih poslopj, le ena hiša je ostala). Posebno pa sta se za ustanovitev gasilskega društva zavzela Janžek Pollak mlajši (ob strašnem požaru Tržiča 1811 si je z očetom edini od vse rodovine rešil življenje), in trgovec Adolf Spornik, ki je gasilsko organizacijo splošno in v svojem rojstnem kraju Metliki. Pripravljalni odbor, osnovan 1875, je zaprosil gasilski društvi v Celovcu in Leob-

Škoda v gozdovih in lovliških

V naših gozdovih vedno povzročajo škodo, ki jo povzročajo razni neupravičeni nabirali stranskih gozdnih proizvodov. Vzemimo za primer lubje tršljike, grma, ki v gozdu in na redko poraslih površinah čuva gozdnata tla pred sončno pripeko. Neupravičeni nabiralci lubje s tršljike kar belijo, da si olajšajo delo, pa grm posekajo in zvlečejo na primeren prostor. Sledovi takega dejanja so kupi kolja. Veliko najdemo poškodovanih in nezorelih poganjkov iglavcev. S takim početjem nastajajo golčičave, ki škodujejo gozdu in lastniku gozda. Omeniti moramo tudi škodo, ki jo divjad, zlasti mladičom povzročajo psi, ki jih nabirali vodijo s seboj. Imamo zakonite predpise, ki štiti gozd in divjad. Nemara potrebujemo ostrejših ukrepov, da bomo preprečili škodo, ki nastaja zaradi takega brezvestnega ravnanja z gozdom in divjajo. Reklame in cene stranskih proizvodov še ne upravičujejo, da jih nabiramo kar po mili volji. Po pravem pojmu smemo nabirati te stranske gozdne proizvode, bodisi v gozdu

ljudskega premoženja ali pravičnega, čela s pravičnem lastnika in če upoštevamo gozdnazastitne predpise, ki zajemajo tudi gozdne sadeže in zelšča. Ponekod najdemo vsa debla konojstev ranjena, ker obrabli točelo obnje z debelimi kamni, da strresejo sadeže na tla. Tako obtičeno drevo seveda oboli in škoda je neizogibna.

Nas naravno bogastvo — gozd in divjad v njem — moramo čuvati. Gozdarji in lovci lahko veliko pripomorejo, da se kvarna dejanja, ki sem jih omenil, vsaj omejijo.

Poskusno škropljenje v osmih kmetijskih združenjih

Bolezen povzroča posredno in neposredno škodo na krompirju. Neposredno bolezen uničuje listje in vsi cimo ter tako omejuje rastlini nadaljnjo as-

govilsi kodeljjo in suče vitelj ter prede. Od domačih živali bi omenila le še govedo, ki pa je seveda najslabše vrste, ki zelo malo potrebuje in zato malo dá. Boljša in zahtevnejša živali ne morejo prehraniti, ker nimajo kosenič. Prehrana ljudi je odvisna od njihovih dohodkov. O kakih večjih površinah orne zemlje ne moremo govoriti, če manj o površinah dobre zemlje. Plitev kras, prekriš s slabo žitovnata zemljo, je kaj slab posrednik dobre rasti. Pod praproto raste kislka krma, za katero hlastajo beovolopne ovce. Za oko je to kaj lep pasem, toda to je pasem revščine. Od kod torej sredstva za življenje? V dobi po ukinitvi Vojne krajine se je začelo tu hajduštvo, kasneje pa thipostavo, ki je nudilo le lahke trenuten zaslužek, ni pa izboljševalo žoljenja. Vsem tem dopajanj je seveda imela svoje mesto tudi gospodinja. Kakšna je bila njena vloga, kaj je delala? S skromnimi, večkrat preskromnimi sredstvi je skrbelo za številno družino. Bila je gospodinja in gospodar. Značilnost teh gospodinji je, da domače kmetijske zadeve niso izdelovale, razen v Adlešičih, na Preloki, v Žiljah in na Vinici, torej tam, kjer je bilo, č. Svojci v tujni se izražajo, njih število se krči in pomoč je jedalje manjša in redkejša. Pod belokranjske gospodinje, čeprav kopni je tista skopa zemlja in katereže okostje, od katereže je odpadlo živno mlšičevje. Kaj bo, ko bo presahnila zadnja kislka travna blika, ko se bo posušila le zadnja brina? Kako pomagati tej gospodinj, ki svetovati in nakazati pot?

Naslov Kakšno je današnje stanje med temi prebivalci polkr

in spet je izstopilo precej članov, ki so se čutili prizadete v svojem nemstvu. Navzlic tem raznim oviram je pa društvo uspešno delovalo in je od deželne vlade dobivalo zahvale in priznanja. S podporo občine, deželne odbora in s prostovoljnimi prispevki si je društvo počasi priskrbelo precej gasilske opreme. Hranili so ga v opuščeni cerkvi sv. Antona, kasneje pa v starem vojaškem skladišču in na rotovžu. Društvo je prirejalo javne nastope z vajami ter družabne večere, zabave in tombole.

Leta 1900 se je društvo kupilo novo brizgalno, staro pa prodalo gasilcem v Skočjanu. Pred prvo svetovno vojno, leta 1910, je imelo društvo 2 častna člana, 49 aktivnih in 110 podpornih. Od 1890 do 1914 je društvo uspešno sodelovalo pri gašenju več kot 30 požarov. 1912 je bila osnovana novomeška »Okrajna gasilska zveza«, po vojni preimenovala v Novomeško gasilsko četo v Novem mestu. Četa je od svojih 60-letnikov, leta 1936, štela 3 častne člane, 1 ustanovnega, 34 aktivnih, 12 rezervnih in 120 podpornih članov. Imela je dobro gasilsko orodje in tudi dobro izurjene člane.

(Nadaljevanje)

Vztrajno zatirajmo krompirjevo plesen!

Krompirjeva plesen je med najbolj značilnimi glistničnimi boleznimi krompirja. Pojavlja se redno vsako leto in od vremenskih razmer je odvisno, koliko bo zmanjšal pridelek. Četa izmenjava deževnega s toplim vremenom in velika vlažnost zraka ustvarja izredno ugodne pogoje za razvoj plesni. Bolezen se pojavi v obliki rjavih peg na listnih robovih. Na spodnji strani listov se v vlažnem vremenu, podobno kot pri peronospori na vinski trti, pojavljajo letni trosi v obliki belega puha. V začetku bolezen opazimo samo na posameznih listih enega ali nekaj sosednjih grmov. Pozneje, v ugodnejših pogojih (vlažno in toplo vreme) se bolezen širi okrog teh prvotnih žarišč, tako da počasi zavzame večje število rastlin in končno vse parcelo. Zaradi tega dobi parcela rjavo barvo, posušijo se listi in cima. Veter in dež omogočajo širjenje bolezn. Napadene so skoraj vse sorte krompirja od zgodnjih do najpoznejših, toda zgodnje in srednje zgodnje sorte so najbolj občutljive. Po dosedanjih opazovanjih pri nas nastane nevarnost za zgodnje sorte sredi junija za pozne pa ob koncu junija. Tako smo letos izbruh plesni na zgodnjih sortah zapazil: že proti koncu junija in sicer na sortah: bintje, frührmele, böhmov zgodnji itd. Okrog 10. julija se je plesen pojavila tudi na poznih in srednje poznih sortah: merkur, oneide itd.

milacijo in razvoj. Posredno pa dež izpra lemne trosje v zemljo do samih gomoljev in jih s tem okuži. Na okuženih mestih se bolezni pojavlja v obliki vdolbenih rjavih lis, pod katerimi je gámo meso porjavelo. Takšni gomolji se zelo težko ohranijo in najpogosteje prodirajo na napadenih mestih škodljive bakterije v gomolj in povzročijo, da gnije. S pravičnim in pravočasnim škropljenjem z baktericidnimi sredstvi in z najnovejšimi organskimi fungicidi Dithanom bolezen lahko preprečimo. Letos smo opravili poskusno škropljenje na krompirju proti plesni v 8 KZ: Trebnje, Šentrupert, Mokronog, Straža, Dol, Toplice, Otočec, Črnomelj in Adlešiči. Za poskus smo vzeli pri vsaki KZ 1 ha površine. Škroplili smo z bakrenim apnom in bakreno apneno brozgo, močno do 1—1,3 odstotka in navedenim Dithanom 0,3%. Pri tem smo upoštevali razvoj rastline in njeno občutljivost proti plesni; začetek cvetenja smo vzeli kot prvo kritično stanje za razvoj bolezn, zlasti pri poznejših sortah (Merkur), ki je v poskusu najbolj zastopan. V teku celega kritičnega časa vegetacije bodo tri škropljenja. Prvo je bilo konec junija, ko se je cvetenje v glavnem začelo ali pa je bilo v polnem razvoju. Prve znake bolezn na Merkurju smo opazili šele od 8.—10. julija. Če vzamemo povprečno okužbo za julij približno 6 dni, lahko rečemo, da je bil termin prvega škropljenja pravilno postavljen. Škropljenje opravljamo pretežno z nahrbtničnimi vinogradničniki škropljenicami in škroplimo predvsem od spodnje strani lista. Zanimarili tudi nismo koleradškega hroščja; še pred začetkom škropljenja proti plesni je bil krompir pokropljen ali za-

Tehnična pomoč FAO za leto 1957

Organizacija za kmetijstvo in prehrano (FAO) bo poslala prihodnje leto Jugoslaviji 221.000 dolarjev kot tehnično pomoč. Od tega bo porabljenih 85.000 dolarjev za specializacijo jugoslovanskih študentov v tujini, približno 48.000 dolarjev pa za prihod tujih strokovnjakov v našo državo. Precej sredstev je predvidenih tudi za semenarstvo, kemizacijo, gozdarstvo, mehanizacijo, namakanje in hišno ekonomiko.

Le malo je spremenjeno. Hiše

Le malo je spremenjeno. Hiše so vednoma ostale take, kakor sem jih opisala. Le ponekod so poleg lesenjač postavlili še hlev in izboljšali stanje v toliko, da ljudje in živali ne živijo pod isto slamatno streho. Ker ni gospodarskih pogojev, te gospodinje stanja svojih družin ne morejo izboljšati, navzlic vsej prizadevanji volji in podjetnosti. Kolovrat, pa četudi: noč in dan sedi ob njem, gospodinji ne more pomagati dvigniti blaginje svojih družin, prav tako ne brinja, ki ga nabirajo predvsem ženske za domače žganje, ne roja nekaj ovac, ne stira krosna, na kateri naitke letno nekaj deset metrov domačega platna, ne doma spletna »sunuč« iz domače volne. Vse to je je rešitev v najhujši sili. Ti kraji žve, oziroma žitovarji, od pomoči, ki jo dobivajo iz tujne, od izseljencev. Ta pomoč je pa največkrat ponosna oblika in morda še kak denar v rusi valuti. Ampak to so le začetne pomoči. Svoji v tujni se izražajo, njih število se krči in pomoč je jedalje manjša in redkejša. Pod belokranjske gospodinje, čeprav kopni je tista skopa zemlja in katereže okostje, od katereže je odpadlo živno mlšičevje. Kaj bo, ko bo presahnila zadnja kislka travna blika, ko se bo posušila le zadnja brina? Kako pomagati tej gospodinj, ki svetovati in nakazati pot?

stanje med temi prebivalci polkr

Nevaren požar v Družinski vasi

Preteklo nedeljo je okrog 12.30 ure izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopu posestnika Jakoba Bračka v Družinski vasi pri Beli cerkvi. Z Bračkove senice je ogenj preskočil na bližnja gospodarska poslopja sosedja Franca Anifa in tako je bil v dobre pol ure v ognju še Bračkov skedenj in kozolec pola žita, ter Amfov hlev in kozolec dvojniki, prav tako do vrha natpan z žitom in senom. Pod dvojnikom je zgorel tudi plug in nekaj drugega kmetijskega orodja ter voz. Po povsem očemtvji ima posestnik Amf 232 tisoč dinarjev škode. Bračka pa 300 tisoč dinarjev. Škoda je le delno krija z zavarovalnico. Streča v nesreči je bila, da so rešili vsaj živino in hlevov ter stanovanjake hite. Ostajala je resna nevarnost za vas, vendar je nastajalo celokovških gasilcev, ki so bili kot najbližji prvi na mestu ter prihod in nastos novomeških gasilcev, ki so bili v 17 minutah po alarmu že na kraju požara (oddaljenost od mesta dobrih 11 kilometrov) preprečili večjo škodo, ki bi bila nastala, če bi bil ogenj zajel še stanovanjske hise.

Ogenj je povzročal nek šestletni otrok, ki se je igral na Bračkovi senici. Na pomoč so pribitele tudi gasilske čete iz Smarjete. Osrečta ter iz Zbur.

Požar je ponovno opozorilo staršem, naj vendar že dovolj skrbijo vžgalice pred otroci!!!

V vsako našo hišo in družino: DOLENJSKI LIST!

Ob koncu je treba še poudariti tisti del izjave treh predsednikov, v katerem pravijo, da »svetovnih problemov ni moč urediti na mah in da je potrebno potrpežljivo in z dobro voljo vztrajati na poskusih, da bi dosegli njihovo uresnitv«. To je v resnici edina možna pot: potrpežljivo vztrajati na stališču, da je moč samo prek sožitja, prek pogajanj in sporazumevanja doseči trdni mir med narodi in državami.

Hkrati s plesnjo tudi koleraderja!

Pri našem povprečnem okrajnem pridelku od 125 mtc na 1 ha. lahko pridobimo s škropljenjem 5% povečani pridelek, to je 6 mtc na 1 ha. Lahko rečemo, da se nam bodo že samo zaradi tega povečanega procenta pridelka povrnili vsi stroški za sredstva, ki znašajo okrog 6.000 din za 1 ha. Dejansko je zguba, če zmanjšanje pridelka celo v primeru najslabšega pojasa plesni, veliko večja. Če upoštevamo še, da moramo vsako leto škropiti proti koleradskemu hrošču, potem je istočasno uničevanje plesni popolnoma opravičljivo in koristno. Z našimi poskusi bomo nadaljevali in upajamo, da nam bodo rezultati po primerljavi škropljenj in neškropljenj parcel na koncu pokazali prepričljivo sliko, kar je tudi cilj teh poskusov.

Ing. Stanoje Grkovič!

Na plenumu madžarske partije delovnih ljudi je doseženi prvi sekretar te partije

Madžarska partija delovnih ljudi je dosegla prvi sekretar te partije Mathias Rakosi odstopil. Za prvega sekretarja je bil izvoljen dosedanj član politbiroja Ernő Gerő. Opazovalci pravijo, da se dá osnovni odmev, ki ga je vzbudil Rakosjev odstop, izražati v naših narodih odsele dejstvo.

Predsednik republike je te dni na Brionih sprejel skupno Amerikancev, udeleževanje seminarja Sherwooda Eddyja in jim odgovoril na vrsto vprašanj v zvezi s sodobnim svetovnim položajem in s politiko naše dežele. O njegovem razgovoru bomo spregovorili posebej.

Na Brione je prišel prvi podpredsednik sovjetske vlade Anastas Mikojan in ostal tam na dvodnevnem zasebnem obisku, ki vključuje obisk na večerji pri predsedniku Titu.

ZDA, Velika Britanija in Svetovna banka so Egiptu sporočile, da so sklenile umakniti svojo ponudbo o posojilu za izgradnjo znanega Asuanskega jezusa. Večina svetovne javnosti — tudi ameriški krogi — je na urop zrumela ko politični pritisk na Egipt in njegovo neodvisno politiko. V zvezi s tem je sovjetski skbi zunanji minister Šepilov objavil Egiptu pomoč pri izgradnji Asuanskega jezusa brez političnih pogojev.

Grabežljivci in tatovi pred okrožnim sodiščem

16. julija se je pred okrožnim sodiščem v Novem mestu začela javna razprava proti 27 obdolžencem, ki so od leta 1952 do konca 1955 z različnimi tatvinami, grabežem, goljužijami in po neverbam! okodoljavili SGP »PIONIR« na gradilišču tovarn rolo papirja na Vidmu pri Krškem za več kakor 4 in pol milijon dinarjev. Iz skladišč in gradilišča so kradli predvsem cement, železo in ostali gradbeni material ter ga odvažali domov ali prepukčevalcem, ki so s prepredajo mastno zaslužili. Največ kaznivih dejanj sta zagrešila Franc Zujevec, glavni skladiščnik gradbišča »Roto-Videm« in Alojz Zlogar, šofer tega gradbišča. Krepko so jima pomagali tudi drugi soobdolženci, delavci gradbišča, vratar in zunanji prepukčevalci, med katerimi je bil najhujši Božidar Alegro z Brestanice. Poleg pro. opa pred okrožnim sodiščem bo pred okrajnim sodiščem v Krškem, Novem mestu in Celju

Pojasnilo

Dne 13. 7. smo v našem tednik objavili članek »Kaj je in kaj ni socialno«. Po naknadnih podatkih okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu pojasnilo v zvezi z drugim odstavkom nav. članka, da je bila pokojnina ukinjena le eni izmed obeh imenovanih žensk (Grmovčeva), na delo v župnišče oz. njegovo posestvo pa je hodila tudi po odselitvi Tomazoviča in ne Grmovčkova, kot je bilo pomotoma objavljeno. V zadevi pokojnine za Nežo Grmovčevko pa teče upravni spor pred Vrhovnim sodiščem FLR, ki še ni končan. Uredništvo

V TEM TEDNU NABIRAMO:

CVET arnike 400 dinarjev, lipe 220 dinarjev, rmana 50 dinarjev, žentanjavke 140 dinarjev, slezovca 900 dinarjev, bele deteljice 140 dinarjev. LIST robide 40 dinarjev, volječe česnje (beladone) 150 dinarjev, borovnice 100 dinarjev, melise 150 dinarjev, složenovca 200 dinarjev, šmarnice 100 dinarjev, ozkolstnatega trpotca 80 dinarjev, gozdnega jagode 100 dinarjev, pekoče koprive 40 dinarjev, polina 70 dinarjev, breze 20 dinarjev. RASTLINO gladilnika 40 dinarjev, rmana 36 dinarjev, materine dužice 36 dinarjev, žentanjavke 32 dinarjev, ptičje kaše 180 dinarjev, hrubike reze 260 dinarjev, jetrniška 100 dinarjev, njivska meche 140 dinarjev, urhovke 60 dinarjev, ptičji dresen (moravka) brez korenin 50 dinarjev. KORENINE repnica 180 dinarjev, bodiče nežo 100 dinarjev, gladeža 65 dinarjev, baldrijana 260 dinarjev, srčne moči 200 dinarjev. LUBJE krhljike 60 dinarjev. SEME jesenskega podleska 300 dinarjev, kumne (kijel) 450 dinarjev, suhe borovnice 600 dinarjev. CVET črne domače kranjske detelje — 90 dinarjev.

Brionska izjava

Državniške izjave, komunikacije, skupna poročila in kakor tem rečem se pravilo v diplomatski praksi, utegneno biti kos papirja, ki ga pokrije prah pozabe kmalu zatem, ko se posušijo. Takšnih izjav ne bi našli malo, če bi nekoliko pobrskali po zgodovini svetovne diplomacije. Prav tako jih ne bi bilo malo, če bi prelistali letopise nedavne minulosti...

Izjava, ki so jo podpisali predsednik Tito, egiptovski predsednik Naser in predsednik indijske vlade NeXru pr razgovorih na Brionih 18. in 19. 4. m., je drugačnega kova. Tehina je, ker je realistična. Pomembna je, ker izražata bistvene težnje in probleme našega časa.

Če rečemo, da je ta izjava treh državnikov realistična, mislimo s tem reči, da v njej ni govora o praznih željah vartvljivih upih, majavih načelih, ki bi ne imeli korenin v živem življenju. Ogledimo si na primer vprašanje Nemčije, o kateri je govora v izjavi. Tega problema trije predsedniki niso označili kot stvar, od katere je odvisno vse: razporeditve mir na svetu — kot to hočejo tolmачiti nekateri krogi. Nasprotno — postavili so se na edino stvarno, možno, realistično stališče: to vprašanje je treba urediti v skladu z željami nemškega naroda, prek sporazumov, doseženih na miroljubnih pogajanjih. Z drugimi besedami to pomeni: stvar združitve Nemčije je predvsem stvar nemškega naroda, ali kakor je predsednik Tito nedavno v nekem razgovoru rekel, ni dobro, če bi mu krojili sušenja na tujem, ker bi utegnili biti zdaj prekratka, zdaj pa spet predolga...

Ali pa vzemimo vprašanje Srednjega vzhoda, o čemer je prav tako govora v skupni izjavi. Ta problem je v brionskem dokumentu obravnavan v vsej svoji zapletenosti. Ta zapletenost pa ni samo v tem, da ne gre zgolj za palestinski spor, marveč tudi za oster spopad med koristimi različnih drugih dežel, spričo česar je položaj zamočan. Trije državniki, od katerih predstavlja eden narod, živijo na tem področju, niso predlagali, naj bi ubrali enostransko pot. Z zahtevo, da je treba narodom tega področja priznati popolno svobodo, so udeleženci brionskega sestanka želeli, da bi to svobodo zagotovili z ublažitvijo splošnega spora, med drugim tudi z razumevanjem gospodarskih pravice, ki jih ima druge države na Srednjem vzhodu.

Če rečemo, da je ta izjava izražata bistvene težnje in probleme našega časa, hočemo s tem reči, da so v njej zapopadena vsa tista vprašanja in vse tiste bistvene silnice, okrog katerih se suče sodobno svetovno dogajanje. Pri tem so trije državniki, zlasti poudarili pomen miroljubnega in aktivnega sožitja.

Ta politika sožitja se kaže v vsaj izjavi. To ni nič čudnega, kajti aktivno sožitje ali koeksistencija pomeni, da je treba spore poravnati s pogajanjmi: da je treba spoštovati suverenost, pravice vsake države; da se nihče ne sme vmešavati v notranje zadeve drugih dežel; da je treba razvijati vse oblike miroljubnega sodelovanja; doseči popolno enakopravnost med velikimi in malimi državami ter ukretni vse, da bi se siromahnejši deli sveta izražali z bogatimi, saj je jasno, da svobode brez blaginje ni moč uresničiti.

Vsa ta načela so bila v brionski izjavi ne samo poudarjena, marveč izražena tudi v obliki stališč do vseh prejših mednarodnih vprašanj: do miru in varnosti, do razoročitve in vloge OZN, do gospodarskega razvoja nerazvitih dežel in razvoja mednarodne trgovine in do treh glavnih področij napetosti in možnega konflikta — Srednje Evrope, Dajnega in Srednjega vzhoda in do kolonializma.

Ob koncu je treba še poudariti tisti del izjave treh predsednikov, v katerem pravijo, da »svetovnih problemov ni moč urediti na mah in da je potrebno potrpežljivo in z dobro voljo vztrajati na poskusih, da bi dosegli njihovo uresnitv«. To je v resnici edina možna pot: potrpežljivo vztrajati na stališču, da je moč samo prek sožitja, prek pogajanj in sporazumevanja doseči trdni mir med narodi in državami.

Bivši kralj Kambodže princ Norodom Sihanuk je bil na obisku Jugoslaviji, kjer ga je sprejel predsednik Tito, imel pa je tudi razgovore z drugimi visokimi jugoslovanskimi voditelji. Pred odhodom je princ Sihanuk izjavil, da je »prijeteljstvo med našima dvema deželama in našimi narodi odsele dejstvo«.

Predsednik republike je te dni na Brionih sprejel skupno Amerikancev, udeleževanje seminarja Sherwooda Eddyja in jim odgovoril na vrsto vprašanj v zvezi s sodobnim svetovnim položajem in s politiko naše dežele. O njegovem razgovoru bomo spregovorili posebej.

Na Brione je prišel prvi podpredsednik sovjetske vlade Anastas Mikojan in ostal tam na dvodnevnem zasebnem obisku, ki vključuje obisk na večerji pri predsedniku Titu.

ZDA, Velika Britanija in Svetovna banka so Egiptu sporočile, da so sklenile umakniti svojo ponudbo o posojilu za izgradnjo znanega Asuanskega jezusa. Večina svetovne javnosti — tudi ameriški krogi — je na urop zrumela ko politični pritisk na Egipt in njegovo neodvisno politiko. V zvezi s tem je sovjetski skbi zunanji minister Šepilov objavil Egiptu pomoč pri izgradnji Asuanskega jezusa brez političnih pogojev.

Grabežljivci in tatovi pred okrožnim sodiščem

16. julija se je pred okrožnim sodiščem v Novem mestu začela javna razprava proti 27 obdolžencem, ki so od leta 1952 do konca 1955 z različnimi tatvinami, grabežem, goljužijami in po neverbam! okodoljavili SGP »PIONIR« na gradilišču tovarn rolo papirja na Vidmu pri Krškem za več kakor 4 in pol milijon dinarjev. Iz skladišč in gradilišča so kradli predvsem cement, železo in ostali gradbeni material ter ga odvažali domov ali prepukčevalcem, ki so s prepredajo mastno zaslužili. Največ kaznivih dejanj sta zagrešila Franc Zujevec, glavni skladiščnik gradbišča »Roto-Videm« in Alojz Zlogar, šofer tega gradbišča. Krepko so jima pomagali tudi drugi soobdolženci, delavci gradbišča, vratar in zunanji prepukčevalci, med katerimi je bil najhujši Božidar Alegro z Brestanice. Poleg pro. opa pred okrožnim sodiščem bo pred okrajnim sodiščem v Krškem, Novem mestu in Celju

Pojasnilo

Dne 13. 7. smo v našem tednik objavili članek »Kaj je in kaj ni socialno«. Po naknadnih podatkih okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu pojasnilo v zvezi z drugim odstavkom nav. članka, da je bila pokojnina ukinjena le eni izmed obeh imenovanih žensk (Grmovčeva), na delo v župnišče oz. njegovo posestvo pa je hodila tudi po odselitvi Tomazoviča in ne Grmovčkova, kot je bilo pomotoma objavljeno. V zadevi pokojnine za Nežo Grmovčevko pa teče upravni spor pred Vrhovnim sodiščem FLR, ki še ni končan. Uredništvo

V TEM TEDNU NABIRAMO: CVET arnike 400 dinarjev, lipe 220 dinarjev, rmana 50 dinarjev, žentanjavke 140 dinarjev, slezovca 900 dinarjev, bele deteljice 140 dinarjev. LIST robide 40 dinarjev, volječe česnje (beladone) 150 dinarjev, borovnice 100 dinarjev, melise 150 dinarjev, složenovca 200 dinarjev, šmarnice 100 dinarjev, ozkolstnatega trpotca 80 dinarjev, gozdnega jagode 100 dinarjev, pekoče koprive 40 dinarjev, polina 70 dinarjev, breze 20 dinarjev. RASTLINO gladilnika 40 dinarjev, rmana 36 dinarjev, materine dužice 36 dinarjev, žentanjavke 32 dinarjev, ptičje kaše 180 dinarjev, hrubike reze 260 dinarjev, jetrniška 100 dinarjev, njivska meche 140 dinarjev, urhovke 60 dinarjev, ptičji dresen (moravka) brez korenin 50 dinarjev. KORENINE repnica 180 dinarjev, bodiče nežo 100 dinarjev, gladeža 65 dinarjev, baldrijana 260 dinarjev, srčne moči 200 dinarjev. LUBJE krhljike 60 dinarjev. SEME jesenskega podleska 300 dinarjev, kumne (kijel) 450 dinarjev, suhe borovnice 600 dinarjev. CVET črne domače kranjske detelje — 90 dinarjev.

DVOR- spomenik preteklosti, KAJ BOŠ JUTRI? Za boljši razvoj živinoreje

Zeleni tolmuni šepetajo...
Odpoklani so konji. Zeleni kr...

Članek: Koko je danes na Dvoru?
Največkrat je naša proizvodnja...

Kaj boš jutri?
Toda, Dvor, kaj boš jutri? K...

Več rudninskih dodatkov
Za ublažitve omejenih nepril...

Detelje še vedno ne cenimo dovolj
Velika napaka naših živino...

NOVA MLEKARNA JE ODVISNA OD DOBREGA MLEKA
Ze od pomladi obratuje v Nov...

Naročite in berite DOLENJSKI LIST
Poleg tabora v Bočni je okrajn...

Lepo je v Savinjski dolini... nam pišejo iz kolonije Zveze borcev novomeškega okraja v Bočni

Poleg tabora v Bočni je okrajn...

Četeški gasilci so praznovali
Pretekli mesec je Prostovoljn...

Tečaj za internatske kuharice
Na pobudo centralnega zavoda...

Tečaj za internatske kuharice (cont.)

Tečaj za internatske kuharice (cont.)

Železni konj tod ni zaviral

Ne, po Krški dolini ne bo spihaj vlak. Projektanti in politi...

Pozdrav fantov z Vojne pošte 1572 v Zagrebu

»Ob Dnevu vstaje slovenskega...

MALI OGLASI

PROBAM KOBILO 4 let staro s...

IZ MATIČNIH URADOV

NOVO MESTO
V času od 16. do 23. julija je...

ODBOJKA

Spet drugo mesto za Novomeščane
NA ODBOJKARSKEM TURNIRU V...

ŠAH

Nov šahovski klub v Trebnjem
Večkrat smo že ugotovljali, da...

MOŠTIVNO PRVENSTVO DOLENJSKE

Kokrajni šahovski odbor Novo...

DOLENJSKI OBEVŠČEVALEC

KINO

»REKA« — NOVO MESTO: od 27...

Prečna

Rojen je bil en deček.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so se ponestrili...

Kronika nesreč

Pretekli teden so se ponestrili...

IZ SUHORJA PRI VINICI

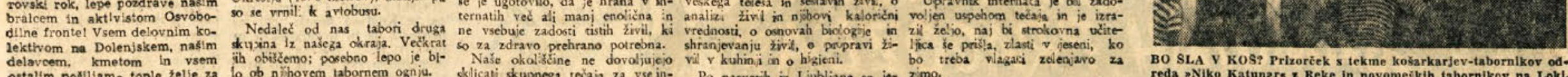
Pred kratkim so našli v Doblj...

Primc vodi na turnirju ŠD Novo mesto

Na propadanjem turnirju v č...

KOŠARKA

BOSANSKI NOVI — REKA 45:45

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

ODBOJKA

Spet drugo mesto za Novomeščane
NA ODBOJKARSKEM TURNIRU V...

ŠAH

Nov šahovski klub v Trebnjem
Večkrat smo že ugotovljali, da...

MOŠTIVNO PRVENSTVO DOLENJSKE

Kokrajni šahovski odbor Novo...

TEČAJ ZA INTERNATSKE KUCHARICE

Na pobudo centralnega zavoda...

ČETAŠKI GASILCI SO PRAZNOVALI

Pretekli mesec je Prostovoljn...

LEPO JE V SAVINJSKI DOLINI...

Nam pišejo iz kolonije Zveze...

ZELENI TOLMUNI ŠEPETAJO...

Odpoklani so konji. Zeleni kr...

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

ODBOJKA

Spet drugo mesto za Novomeščane
NA ODBOJKARSKEM TURNIRU V...

ŠAH

Nov šahovski klub v Trebnjem
Večkrat smo že ugotovljali, da...

MOŠTIVNO PRVENSTVO DOLENJSKE

Kokrajni šahovski odbor Novo...

TEČAJ ZA INTERNATSKE KUCHARICE

Na pobudo centralnega zavoda...

ČETAŠKI GASILCI SO PRAZNOVALI

Pretekli mesec je Prostovoljn...

LEPO JE V SAVINJSKI DOLINI...

Nam pišejo iz kolonije Zveze...

ZELENI TOLMUNI ŠEPETAJO...

Odpoklani so konji. Zeleni kr...

Neki zimski dan pred sedemdesetimi leti je v kmečki bajti v Gornji Stari vasi, ki so ji rekli v davnih časih Kranjska Stara vas, umiral sede za mizo mlad človek. Ni ga presenetilo, saj je nekje že zapisal: »Pomlad mi bo v gotovo smrt.« V njem se je pretakala — kot v Jurčiču — uskoška kri in, kot nekoč umirajoči Galec, ni hotel niti leči. Z ugašajočimi očmi se je oziral skozi okno tja v živo zidovje mogočnega Gracarjevega turna pod Tolstim vrhom, kjer je v romantičnih časih zadnjih let tolkolikrat pel graščakovi hčerki Marici Presernove, Puškinove in, bržčas, tudi svoje podoknice.

Podrla ga je susica. France Hudoklin je bil namreč za svojo starost književno nadpovprečno izobražen pesnik, kot pravi Ivan Grafenauer, in v tistih časih in še pozneje, postavim, v Kettejevih in Murnovih, se je mlademu sestradanemu slovenskemu pesniku še najbolj spodobila jetika.

Se ni minilo leto dni, kar je bil Hudoklin opraviel zrelostni izpit v Trstu, izgnan iz novo-meske šole, ker ni znal svojim strim, modrim učnikom molčati, če so pokazali preveč nevednosti ali če je šlo za stvar mišljenja in prepričanja. Tako mi je mnogo pozneje pravil njegov prijatelj Ignac Kušljan iz Sentjerneja.

Stirideset let po Hudoklinovi smrti sem vprašal na pesnikovem domu, ali je pri hiši še kaj starih knjig in kakšnega pisarja.

»O, bilo je mnogo tega na podstrešju«, mi je rekla na doštovanje mlada žena, stoda,

Gracarjev turn pred zadnjo vojno

ko smo prekrivali streho, smo tisto črvojedino zmetali na gnojišče.

Mislim, da sem moral biti zelo smešen, ko sem se neumno zagledal v gnusno gnojnico, kot se zastrmi človek z brega v reko, ki mu je pravkar pogoltnila drago bitje in se nato potuhne, kakor da se ni prav nič zgodilo.

Tisti zanesenjaški stavec, Thomas Carlyle, je pridigal svoje dni, da se v zgodovini nikdar ne utrgajo verige učinkov, ki so jih sprožila človekova dejanja. In pesmi in osnutki tragedij v gnojnici, znameniti gospod šolmašter, ha, ha!

Po nadarjenem človeku, ki se ni utegnil izpeti, je ostalo komaj nekaj skromnih sledov: razen tega, kar je morda poslal še sam v Petrograd, in stvari, ki so mu jih raznesli literarni tatovi, še osmrtna hvalnica s petimi osnutki pesmi, ki jih je leto dni po Hudoklinovi smrti (l. 1886) objavil pesnikov sošolec Stazinski v Ljubljanskem zvonu; dalje kratak zapisek v Slovenskem biografskem leksikonu in pa — ljubek spominček v Trdinovi bajki »Bratovska gomila«. In prav o tej bi hotel nekaj povedati.

V svoji bajki »Bratovska gomila« (7. knj. ZD) pripoveduje Janez Trdina o »podgorskem pesniku Hudoklinu« — kakor je prekrstil svojega prijatelja —, prvaku odlične narodne družbe, katero je Hudoklin na žegnjanju na Tolstem vrhu »soduševljeval za domovino in slavjanstvo«. Domov grede je pesnik zaspal na veliki gomili pod zidovi Gracarjevega turna in sanjal dolgo zgodbo o zakladu, ki ga leži zakopan v gričku.

Svoji bajki, ki jo je posvetil spomenu dobrega prijatelja, ni dal Trdina po naključju starinoslovski okvir. Sodim namreč, da je Hudoklin sam povedal Trdini tudi o arheolo-

pravljinih zakladih, ki jih je Schliemann odkrival v trdnjavah in grobovih Homerjevih junakov v Troji, Mikenah in Tyrinsu. To je bil čas romantičnega arheološkega pustolovstva in tako sanja tudi Hudoklin o zakladih v Bratovski gomili in ne morda o čeladah, sekirah in loncih, ki bi nam razodevali skrivnosti o življenju tujih ljudstev v davnih časih.

Pa tudi doma odkrijejo pravitisti čas mostiščarje iz mlajše kamene dobe na Ljubljanskem barju, ilirske kovačnice na Vačbah in znamenito sitalo,

Eden izmed graških stolpov Gracarjevega turna med obnovo

vneto stičejo za ajdovskimi gomilami in jih odpirajo. V Ljubljani zidajo Deželni muzej. Sploh je tudi »naša domovina tisti čas po zaslugi ljudi, kakršni je bil Dežman, hrabro sledila napredku arheologije v ostalih avstroogrskih najdiščih« (R. Ložar). Bistromni narodni odpadnik Dežman išče na Krškem polju porimljanjeni keltski Neriodnum in — če se ne motim — poskusi njegov preparator Ferdinand Schulz s svojo rovinico tudi v Hudoklinovih krajih samih, v Grobljah na Sentjernejskem polju, kjer izkoplje v razvalinah rimskega Cruciuma mestno kopalnico in mozaični tlak na Gregorčičevem dvorišču.

Kušljan mi je pravil, da je odkopal Schulz tudi na »Grobiščih« nad Mihovim nekaj gomil prvih Slovencev v naših krajih, da pa je delo opustil, ker so bili grobovi siromašni, le v ustih neke lobanja je dal našel majhen novček, obolus. Kako naj si razložimo, da Kušljan vse to ve, če ne z domnevo, da sta si z Hudoklinom ogledovala Schulzovo delo ali se kopanja celo sama udeležila?

Prav to je nemara navdušilo Hudoklina za starinoslovje, da se začne tudi sam zanimati za ajdovske gomile pod Gorjanci in jih s prijateljem Kušljanom odkopavati. Kušljanu je tako napolnil glavo z bliščem anti-

manjem za rimske novce, ki so jih pobirali orači po brazdah grobeljskih njiv, za lepo pesem, dijaško rodoljubje in »slavjanstvo«, da postane Kušljan sanjač, pozablja svojo krojaško šivanko, najde pot do Dežmana, koplje pozneje z Müllnerjevo potuho stare gomile, se potepa s popotno torbo in dnevnici dveh goldinarjev domačega muzeja po deželi in se nazadnje z denarji Dvornega muzeja na Dunaju in s poukom kustosa Josepha Szombathya izobrazi tudi strokovno. Ko odkrije in odkoplje v Mihovem pod Gorjanci arheološko najbogatejše najdišče tistih časov v vsej Avstriji, čez pet sto bogatih keltskih grobov na siromašnejši hallstattski kulturni plasti, oziroma pod zopet obuboženimi sloji na pol porimljanjenih Kelto v pozni antiki, si zasluži izpričevalo, da je bil »razumen in vesten delavec, kar so tudi dunajski arheologi priznali, zlasti pa (da je bil) pošten« (SBL str. 277).

Kot Hudoklin, je bil tudi šest let starejši Kušljan uskoškega izvora in šele na Hudoklinov nasvet je svoj trdi priimek Kušljan omeščal v Kušljan. Spominjam se, da mi je bil sam Kušljan, ki je bil moj ded, nekoč dejal, da je bil gospodar prežeskega gradu Kuschlandt, znan iz 18. stoletja, njegovega rodu.

Resnica je, da je tega nadarjenega samouka vzgojil in ga izvabil na prva odkopavanja starih gomil prav France Hudoklin, da se je Kušljan lahko že l. 1885 poudil v službo Deželnemu muzeju, res tudi dobil izpričevalo za kopanje in imel — kakor bomo še videli — opraviti pozneje tudi Bratovsko gomilo samo. Vse to pa daje zares dovolj luči vprašanju, zakaj polaga Trdina svojo bajko, posvečeno Hudoklinovemu spomenu, prav v arheološki okvir.

V bajki sami beremo, da je »duhoviti mladenič« Hudoklin zaupal skrivnost Bratovske gomile Trdini. Tega starega čudaka v večni staromodni suknji, ki je ni odložil niti poleti, je študent iz Stare vasi spoznal menda tisto leto, ko se je kot osemoletec prvič zatekel z napadenimi plučmi v rojstno vas. Seznanila sta se v prijaznem domu Hudoklinovega dekleta, oziroma njenega očeta Miljutina Hrastarja, se pravi graščaka Dragotina Rudeža na Gracarjevem turnu. Pesnik je Trdino opozoril, kako imenitno bi bilo prekopati Bratovsko gomilo.

Hudoklin se stvari ni upal povedati tudi očetu svoje ljube. To pa je storil Trdina in

ob Novem letu 1885 svojega pobratima Rudeža pridobil, da se je odločil: »Pisal bom še to pomlad po slovečega našega starinokopa Pčevnika, da nam bo razkopal in preiskal gomilo.« — Dragotin Rudež ni stul, da mu ni usojeno več čakati pomladi. In tudi Hudoklina so komaj leto dni za njim pokopali pri domači cerkvi v Orehovici.

Načrti z Bratovsko gomilo so bili pozabljeni.

Mogoče je Rudež res kaj pisal Pčevniku, poznejšemu špijonu vojvodine Mecklenburške, ki je v letih 1905—1914 hudo pletila po dolenskih krajih zaklade naše predzgodovinske preteklosti.

Moralo je biti vsaj leto ali bržčas več pred začetkom prve

išče in želi podariti nemškemu kronprincu Viljemu.

Graščak Jože Rudež, sin Trdnovega pobratima, se zmrdne in pravi glavarju: »Ne dam kopati!«

Baron se ustraši; kdo bi se drznil oporekati mogočni plemkinji, o kateri so si šepetali, da je nezakonska hči cesarja Franca Jožefa! »Čaka vas že odklikanje«, poskuša glavar omeščati Rudeža.

»Ne dovolim!« ostane gospodar doma pri svojem. Rudežev dom že od nekdaj ni bil prijazen narodnim sovražnikom.

Okrajni glavar je zapustil grad v hudih skrbih, Jože Rudež pa je pozneje dobil poziv k vojakom. Komaj se je okupil z veliko vsoto vojnega posojila.

JANEZ TRDINA, pisec »Bajk o Gorjancih« (snaba Ivana Vavpotiča — okoli 1900)

svetovne vojne, ko se je neki dan prikazal na Gracarjevem turnu okrajni glavar iz Novega mesta, baron Viljem Rechbach, in naročil, naj pripravijo na gradu prostore za vojvodinjo Mecklenburško in njeno spremstvo; da bo bogensperška plemkinja odkopala Bratovsko gomilo in da se nadeja, da bo našla v njej srebrno šlem, ki ga že dolgo

Za baronom Rechbachom se je nekoč oglasil na Gracarjevem turnu Hudoklinov stari prijatelj Kušljan iz Sentjerneja in prosil Rudeža, naj mu dovoli prekopati Bratovsko gomilo.

»Tam je in se je lotil mu pravi graščak malobrižno. Teden dni so v neprestanem dežju hodili Kušljanovi delavci v griček pod gradom in se zvečer premočno sušili v grajski kuhinji. Čez teden dni pa je Kušljan dejal: »Ni mi usojeno, da bi jo odkopal«, in opustil delo. To in ono o Mecklenburški mi je še pravila snaha Trdnovega pobra-

tima Marija Rudeževa nekaj let pred svojo smrtjo po drugli veliki vojni na Gracarjevem turnu.

Svoj arheološki dar nemškemu kronprincu Viljemu je vojvodinja Mecklenburška izkopala pozneje, marca ali aprila 1913, v veliki četrti gomili s tridesetimi grobovi v St. Vidu pri Stični; ne sicer srebrno čelado, kakor se je nadejala v Bratovski gomili pod Gracarjevim turnom, ampak znamenito vojaško bronasto opremo, s katero se ponoša danes muzej v Berlinu. Starega Albina Hrasta z Vira pri Stični, ki je pomagal — baje ob svitu bakel in polnočnem zvonjenju cerkvenih zvonov — dvigati zaklad iz zemlje, nisem po vojni našel več med živimi. Petdeset let starega so poleti 1942 odgnali Italijani v pregnanstvo in ga je novica, da je spet svoboden, zatekla težko bolnega v Padovi. Po tistem ni bilo več o njem nobenega glasu.

Hrast je bil eden od zadnjih »roparskih kopačev« — če si izposodiš besedo o naših samozvanih starinarjih pri ravnatelju irskega Nacionalnega muzeja Adolfu Mahru —, ki je še nekaj let pred zadnjo vojno uplenil na Svajdrgi predrzgodovinskega konjenika.

Dvainsedemdeset težkih zabojev mecklenburških izkopanih je dedinja bogensperškega gradu, Maria Antoinette, prodala v januarju 1934 na javni dražbi v New Yorku in so naši stari gospodarji države gledali brez grankobe in sramu, kako so kupci brutalno raztrgali veliko in sveto knjigo naše predzgodovine, ša preden smo si jo sami ogledali, njene liste pa raznesli na vse zgubljene konce našega planeta. Kaj briga tučca, ki si je okrasil svoje stene s tujim nakitom, preteklost naše domovine! Za vselej izgubljen na stvar.

Toda Bratovska gomila že s svojo vnanjo obliko priča, da sploh ni gomila, in se urednik Trdinovih zbranih del zato moti, ko pravi v opombah: »Brez dvoma je griček ena prazgodovinskih gomil« (7. knj. ZD, str. 225). Mislim, da tudi besed v Trdinovi bajki: »...griček, ki je zdaj brez imena, predniki naši pa so ga zvali Bratovska gomila, ni jemati resneje, kot literarni okrask bajke.

Bratovska gomila je dolomitna skala sredi prijazne dolinice pod vzhodnimi zidovi Gracarjevega turna. V kvadratni dobi so vodne naplavine dolinico zasule in ji izravnale dno, iz katerega štrli kakih 30 metrov dolg in prav toliko širok skalnat griček povsem nepravilne oblike, kakršne prazgodovinske gomile nikdar niso. Oster vzpon pobožja iz tal moti človeka, kakor da je griček res nagrenila človeška roka.

Moja mati pa se spominja, da je že Hudoklinov prijatelj Kušljan, njen oče, vedel, da je Bratovsko gomilo ustvarila narava in ne človek.

V Hrastarja je Trdina prekrstil Dragotina Rudeža najbrž po vasi Hrastje, h kateri se šteje Rudežev grad Gracarjev turn.

V SAMOTAH PRAGOZDA

Priredil in narisal Saša Dobrila

103.

Takoj za njima sta prišla še dva moža. Eden je bil mešanec z rdečo ruto na glavi, drugi pa Indijanec. Surovo sta pograbila otepanja se dečka in ju odvlekla h koči. Zvezala sta jima roke in noge in ju pahnila v temen prostor v zadnjem delu koč.

104.

Brazgotinec je hotel zvedeti od dečkov, če sta sama in če ju ni kdo poslal. Vendar dečka nista spregovorila niti besede, da ne bi prekršila dogovora z Dovanom. Zato so trije možje odvezali pse in preiskali vso dolino, niso pa našli niti sledu o kakšnem drugem človeku.

105.

Ko so se možje vrnili v kočjo, je Vilče našlonil uho na steno in poslušal kako preklinjajo. Dawson je predlagal, da ju ubijejo, vendar druga dva nista privolila. Vilče je tudi opazil, da mu je »Brazgotinec« odtrgal možniček z biserom, ki ga je imel obešenega na vratu.

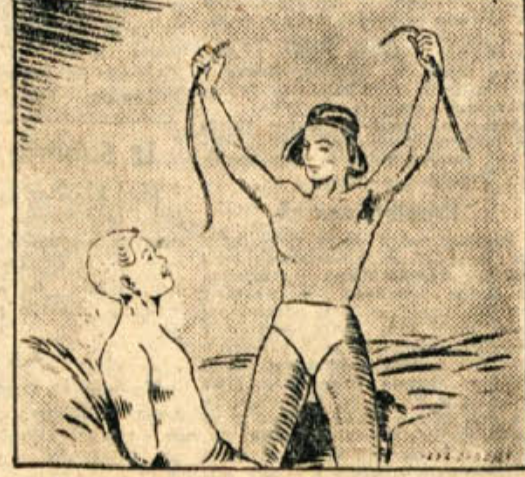
106.

Zvečer je prinesel Indijanec v njuno koč skledo pečene mesa in nekaj kuhanega krompirja. Zehljaj jima je vezi na rokah in jima dal večerjo. Dečka že od jutra nista zaužila ničesar, zato sta skledo izpraznila do dna. Nato ju je Indijanec spet zvezal in molče odšel.

107.

Ko je Indijanec ovijal Roku Jermen okrog rok, je deček — ne da bi oni kaj opazil — napel mišice. Zato je bil Jermen le rahlo zvezan in ni več rezal v meso. Počasi so potekale ure te dolge noči. Zunaj je kdaj pa kdaj žalostno zatluli pes.

108.

Sele proti jutru se je Roku posrečilo, da je spravil najprej desno roko iz zrahilaneja Jermena in nekaj minut pozneje je bil prost vezi. Razvezal je tudi Vilčeta in mu pomagaj na noge. Dolgo časa sta si morala drgniti otrple ude, da so postali gibljivi kakor prej.

Grki razbili spominsko ploščo

V Koikiniji, predmestju Ate-ne, je bila nedavno čudna cemonija. Pred cerkvico sv. Filipa in Elizabete se je zbrala velika množica, molčala in mrka. Malo pred osmo uro zjutraj je prispel župan Pireja Toundoulides v črni obleki in stopil k cerkvi. Obrnil je hrbet marmorni plošči na zidu in z magnefozonskega posnetka poslušal hkrati z množico napovedovalca radijske postaje Limaso na Cipru: »Zaradi svojega nelegalnega vedenja in kriminalne dejavnosti, usmerjene na vzdrževanje neredov na Cipru, so po ukazuh sir Johna Hardinga zjutraj ob štirih obesili Karaolis in Demetriusa...«

Zupan Toundoulides je vzel ključno, stopil k marmorni plošči in jo z nekaj udarci razbil. To je bila spominska plošča, ki

so jo odkrili leta 1950, ko je angleška princesa Elizabeta, sedanja kraljica s svojim možem obiskala Grčijo. Karaolis in Demetrius sta bila takrat šolskih klopet, sedaj sta pa mrtva, ker sta se borila za osvoboditev Cipra izpod kolonialnega suženjstva britanskega imperija. »Obesenje Karaolisa in Demetriusa bo ostalo kot večni madež na angleški kroniki je dejal župan Toundoulides.

OKROGLE

NEVARNI DVOJKI
V eleganten bar prideta dve dvojčki, podobni ko las lasti, sedeta k mizi in naročita liker. Čez nekaj časa pa pride upravniki bara in pravi: »Laj-po vaju prosim, zapustita moj lokal. Gostje nečejo več narodevati pijače, misleč, da vidijo že vse po dvojčki!«

ČE JE GLAVNI DOBITEK HISA
»Janez, nikar ne kupi samo polovične greške, pravi zena možu. Nočem imeti v hiši sostanovalec!«

KAJ VSE PRIDE V SANJE
»Ti, v Opattiji je vse polno gostov, domačih in tujih. Domačih še ve. To si gostinci manejo roke...«

»Vraga, res? Kje si pa zvedel?«

»Ho, ponoči se mi je sanjalo...«

Zdravniški dvoboj

